Svein Øverland

Selvskading. En praktisk tilnærming.
Bergen: Fagbokforlaget, 2007 - 269 sider
ISBN 82-450-0423-5

Bokanmeldelse v/Dag Willy Tallaksen

Denne boka er skrevet for en bred målgruppe. Den er skrevet til dem som skader seg med vilje og til dem som forsøker å hjelpe enten som foreldre, familie eller venner. Den henvender seg også til de profesjonelle hjelperne. La det være sagt med en gang; jeg har sans for et slikt utgangspunkt. Det markerer at innholdet i boka og kunnskapen som formidles, ikke bare er forbeholdt ekspertene og fagfolkene. Det er et både krevende og klokt utgangspunkt. Boka kan fungere som et nyttig korrektiv til mye av den lettvinde informasjon som finnes i dagens mediemangfold. Selvskading er et økende fenomen, som angår stadig flere av oss, noe som understreker behovet for god informasjon.

Boka er delt inn i 4 deler. I del 1 presenteres definisjoner av sentrale begrep. Her viser forfatteren tydelig hvor krevende det er å komme fram til entydige definisjoner av et så sammensatt problem som selvskading. Det gjøres klart at det er forbindelseslinjer til selvmordsatferd, samtidig som forfatteren søker å unngå en for stor grad av sykeliggjøring. Ny norsk og internasjonal forskning er referert. Del 2 omhandler forståelse av selvskading. Her omtales noe av bredden i mulige bakgrunnsfaktorer. Flere perspektiv presenteres, også hva som kan stå

i veien for behandling. I del 3 omtales forskjellige behandlingsteknikker og -former. Å etablere god kontakt med en som selvskader er ikke alltid enkelt. Det kan kreve mye av begge parter, og det kan ta tid. Forfatteren viser i denne delen til flere praktiske teknikker som kan benyttes i behandlingen av selvskading. De mest kjente terapiformer blir kort omtalt. I fjerde og siste del omtales behandling på ulike nivå slik som i institusjon og i førstelinjetjenesten. Her belyses en rekke av de utfordringer som kan oppstå i behandling. Bruk av tvang drøftes mot frivillighet, innleggelse versus poliklinisk oppfølging, og taushetsplikt og åpenhet diskuteres. Fremstillingen er preget av perspektivskifter; på den ene siden omtales utfordringene slik de fremstår for behandlere og venner, for så i neste omgang å bli omtalt slik det kan fortone seg for den unge pasienten. I denne delen finnes det gode råd til familie, venner og behandlere på de ulike nivå.

Gjennom hele boka blir det gitt rikt med eksempler fra både pasienters og behandleres ståsted. Det gis også en rekke henvisninger til forskningsresultater innen fagområdet. Boka har også enkelte illustrasjoner. Det virker som forfatteren har lagt vekt på å unngå for mye bruk av faguttrykk, men de er der når det er helt nødvendig. Dette er en av bokas sterke sider, men også dens svakhet. Mange behandlere vil nok savne en dypere utlegning av deler av bokas tema, og noen vil nok hevde at her er mye generelt og kjent stoff. I de senere årene har det blitt publisert flere artikler skrevet av personer som selv har strevet med selvskading. For å forstå fenomenet nærmere, kunne det med fordel vært tatt med flere bidrag fra dem i boka.

Studenter og fagpersoner som ikke har erfaring med selvskadende pasienter, vil trolig være de som har størst utbytte av å lese den, i tillegg til interesserte pasienter og pårørende.

Bokas store fortrinn er at den formidler en grunntone av respekt, håp og avdramatisering som kan deles av alle lesere, både leg og lærd.

Dag Willy Tallaksen er førstelektor v/Høgskolen i Akershus, Videreutdanning i psykisk helsearbeid og redaksjonsmedlem i Suicidologi.

Nye doktoravhandlinger

Anne Cathrine Silvik disputerte 11. desember 2007 for dr.psychol.-graden på avhandlingen "Suicidal behavior among indigenous Sami in Arctic Norway – A special focus on adolescents and young adults". Silvik er ansatt v/Senter for samisk helseforskning, Universitetet i Tromsø, og v/Samisk ungdomspsykiatrisk team (PUT) ved Samisk nasjonalt kompetansesenter for psykiatri og rus (SANKS) i Karasjok.

Tordis Sørensen Høifødt disputerte 15. desember 2007 for den medisinske doktorgraden på avhandlingen "Exploring learning processes in psychiatry among medical students and young physicians". Høifødt er leder for Psykiatrisk forskning- og utviklingsenhet (PFUA), Universitetssykehuset Nord-Norge, Tromsø.

VI GRATULERER!